

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 26. marraskuuta 2021
(OR. en)

14307/21

ESPACE 116
MARE 32
RECH 537
COMPET 864
MI 888
IND 366
ENV 929
EU-GNSS 48
TRANS 703
TELECOM 432
ENER 529
EMPL 516
CSDP/PSDC 607
CFSP/PESC 1141

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä: Neuvoston pääsihteeristö

Päivämäärä: 26. marraskuuta 2021

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Ed. asiak. nro: 13843/21

Asia: Avaruus kaikille

– Neuvoston päätelmät (hyväksytty 26. marraskuuta 2021)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston 3830. istunnossaan 26. marraskuuta 2021 hyväksymät neuvoston päätelmät "Avaruus kaikille".

Neuvoston päätelmät "Avaruus kaikille"

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO

PALAUTTAA MIELEEN

- A. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jossa vahvistetaan EU:n toimivalta avaruuden alalla¹;
- B. neuvoston 30. toukokuuta 2017 antamat päätelmät "Euroopan avaruusstrategia"², joissa kehoitettiin komissiota ja jäsenvaltioita tekemään työtä asiaankuuluvien toimijoiden kanssa innovoinnin ja avaruussovellusten kehittämisen, liiketoimintamahdollisuuksien, tiedottamistoimien sekä teollisuuden kapasiteetin, muun muassa uusien avaruusalan yritysten ja aloitteiden, pk-yritysten, startup- ja scale-up-yritysten edistämiseksi;
- C. neuvoston 28. toukokuuta 2019 antamat päätelmät "Avaruus mahdollisuuksien tarjoajana"³, jotka vahvistettiin yhdeksännessä avaruusneuvostossa ja joissa todettiin, että avaruusalan toimintaympäristössä on meneillään perinpohjainen muutos ja että avaruusala alkaa nyt olla pidemmälle kehittynyt ja sitä muokkaavat uudet toimijat, kuten uudet avaruusvaltiot ja erityisesti uudet yksityiset toimijat;
- D. neuvoston 4. kesäkuuta 2020 antamat päätelmät "Avaruus kestävän Euroopan edistäjänä"⁴, joissa tunnustettiin avaruuden keskeinen rooli pitkän aikavälin kestävässä kasvussa, digitaalisessa siirtymässä ja vihreässä siirtymässä;

¹ Erityisesti 4 artiklan 3 kohta ja 189 artikla.

² 9817/17.

³ 9713/19.

⁴ 8512/20.

- E. neuvoston 20. marraskuuta 2020 antamat päätelmät "Suuntaviivat Euroopan osallistumisesta maailmanlaajuisen avaruustalouden keskeisten periaatteiden määrittelyyn"⁵, jotka vahvistettiin kymmenennessä avaruusneuvostossa ja joissa tuotiin esiin, että Euroopan avaruusala antaa Euroopalle mahdollisuuden osallistua avaruustalouden maailmanlaajuiseen kasvuun ja edistää sitä;
- F. komission 22. helmikuuta 2021 Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle antaman tiedonannon "Siviili-, puolustus- ja avaruusteollisuuden synergioita koskeva toimintasuunnitelma", jossa korostetaan tarvetta tehostaa täydentävyyttä asiankuuluvien unionin ohjelmien ja välineiden välillä investointien tehokkuuden ja tulosten vaikuttavuuden lisäämiseksi;
- G. neuvoston 28. toukokuuta 2021 antamat päätelmät "Uusi avaruustoiminta ihmisiä varten"⁶, joissa korostetaan uuden avaruustoiminnan merkitystä innovatiiviselle, selviytymiskykyiselle ja kilpailukykyiselle unionin avaruusosalalle, sen vaikutusta Euroopan talouteen ja sen potentiaalia vastata Euroopan kansalaisten tarpeisiin ja näin ollen luodaan perusta uutta avaruustoimintaa koskevalle eurooppalaiselle lähestymistavalle, ja pyydetään komissiota ja EU:n avaruusohjelmavirastoa (EUSPA) edistämään toimintasuunnitelman avulla avaruuspalvelujen käyttöönottoa;

I Johdanto

1. PANEE MERKILLE unionin avaruusohjelman sosioekonomiset hyödyt, joita saadaan Galileo- ja Copernicus-palvelujen sovellusten kautta; TOTEAA kuitenkin, että Euroopan avaruusalan teollisuuden kapasiteetti on epätasaisesti jakautunut; ja PANEE MERKILLE, että pk-yritysten määrä kasvaa nopeammin maissa, joissa on laaja vakiintunut avaruusalan teollinen perusta, kuin maissa, joissa on rajallinen avaruusalan teollinen perusta tai ei ole sitä lainkaan;

⁵ 12851/20.

⁶ 9163/21.

2. TOTEAA, että uusi avaruustoiminta (New Space) muuttaa avaruusekosysteemin teollisia liiketoimintamalleja ja että sillä on vaikutuksia Euroopan teollisuuden kilpailukykyyn; TOTEAA, että uusi avaruustoiminta edistää uusien innovatiivisten teknologioiden kehittämistä ja hyödyttää useita aloja; ja PANEE MERKILLE, että toimintaketjun loppupään toimien kehittäminen luo uusia liiketoimintamahdollisuuksia kaikissa jäsenvaltioissa;
3. TOTEAA, että maailmassa on useita globaaleja haasteita kuten ilmastonmuutos, luontokato, turvallisuuskysymykset ja covid-19-pandemia; ja TUO ESIIN, että avaruusala edistää niiden seuranta- ja hillintätoimenpiteitä, joilla lisätään yhteiskunnan selviytymiskykyä ja kykyä toipua kriiseistä; KOROSTAA startup-yritysten, pk-yritysten ja midcap-yritysten suurta innovointikapasiteettia; ja PAINOTTAA tarvetta ottaa ne paremmin mukaan Euroopan avaruusekosysteemiin sekä toimintaketjun alku- että loppupäässä myös rajatylittävän yhteistyön avulla, jotta voidaan vastata avaruusalan maailmanlaajuisiin haasteisiin;
4. TOTEAA, että avaruusala helpottaa datansa, palvelujensa ja sovellustensa kautta elämää 21. vuosisadalla useilla eri aloilla kuten liikkuvuuden, maatalouden, energian, rahoituksen ja terveyden aloilla; ja KOROSTAA, että avaruusala on eräs unionin nopeimmin kasvavista aloista; mutta TOTEAA, että sen hyödyntämisen ja sen tuottamien hyötyjen jakautumista voitaisiin parantaa siten, että ne tavoittavat kaikki unionin kansalaiset, instituutiot ja yritykset tapauksen mukaan;
5. TOTEAA, että avaruusalan teknologinen kehitys ja avaruusdatan, -palvelujen ja -sovellusten innovatiivinen käyttö hyödyttävät myös turvallisuutta ja puolustusta ja edistävät unionin strategista riippumattomuutta samalla kun säilytetään talouden avoimuus;

II Uutta avaruustoimintaa koskeva eurooppalainen lähestymistapa, jonka painopisteenä on monipuolinen Euroopan avaruusekosysteemi

6. PANEE MERKILLE, että Euroopan avaruusekosysteemi on erittäin monipuolinen ja että siihen kuuluu vaihtelevia avaruusvalmiuksia eri jäsenvaltioissa; TOTEAA, että uuden avaruustoiminnan avaruusosalalla aiheuttamien muutosten johdosta myös ne jäsenvaltiot, joiden avaruusvoimavarat ovat kehittymässä, voivat edistää avaruusteknologioiden ja -sovellusten kehittämistä; KOROSTAA, että unionin avaruusosalalle tekemien investointien hyötyjen maksimoimiseksi kaikkien sidosryhmien olisi voitava hyötyä saatavilla olevista mahdollisuuksista sekä osallistua avaruusalan ja monialisten markkinoiden kehitykseen;
7. KOROSTAA avaruusalan houkuttelevuutta eri sidosryhmille aina suurista järjestelmäintegraattoreista, startup-, pk- ja midcap-yrityksistä tiedeyhteisöön ja tutkimuslaitoksiin, koska avaruusteknologiat toimivat kehityksen ja innovoinnin aikaansaajana; PANEE MERKILLE, että avaruusalan historiallisesta kehityksestä, joka johti Euroopan johtoasemaan avaruudessa, oli seurauksena toimien keskittyminen unionin tietyille alueille; TOTEAA, että on unionin edun mukaista edistää kaikkien jäsenvaltioiden eri sidosryhmien tasapuolisempaa osallistumista avaruushankkeisiin perustuen niiden asiantuntemukseen, millä mahdollistetaan tasapainoinen kasvu ja varmistetaan avaruusekosysteemin kilpailukyky; ja PANEE MERKILLE jäsenvaltioiden ja Euroopan avaruusjärjestön (ESA) tämän osalta toteuttamat toimet;
8. KOROSTAA avaruusalan merkitystä unionin strategiselle riippumattomuudelle samalla kun säilytetään talouden avoimuus; ja KATSOO, että unionin olisi edelleen tuettava autonomisen, turvallisen ja kustannustehokkaan avaruuteen pääsyn valmiuksia tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioidensa ja ESAn kanssa erityisesti käyttäen eurooppalaisia laukaisupalveluja unionin avaruusohjelmaa varten ja näin edistäen arvoketjun säilymistä pääasiassa unionissa;

9. KOROSTAA, että on tärkeää kannustaa unionin startup-, pk- ja midcap-yrityksiä sekä tutkimusorganisaatioita osallistumaan uusien toimien kehittämiseen;
10. PANEE TYYTYVÄISENÄ MERKILLE Cassini-aloitteen ja Cassini-siemen- ja kasvurahoitusjärjestelyn InvestEU-ohjelman puitteissa, joiden olisi helpotettava riskipääoman saatavuutta, tuettava liiketoiminnan kehitystä ja nopeutettava yritysten kasvua; KOROSTAA merkitystä, joka on komission ja EUSPAN pyrkimyksillä Cassini-aloitteen avulla lisätä sellaisten menestyksekkäiden avaruusalan startup- ja scaleup-yritysten määrää kaikissa jäsenvaltioissa, jotka kaupallistavat avaruusteknologioita ja -palveluja ja vaikuttavat siten avaruustoimintaa koskevan Euroopan ekosysteemin syntymiseen yrittäjyyden edistämiseksi; ja KOROSTAA tarvetta koordinoituun toimintamalliin samaan tavoitteeseen pyrkivien ESan käynnissä olevien toimien kanssa;
11. KOROSTAA, että on tärkeää kehittää hyviä teollisia ekosysteemejä ja edistää osaamista jäsenvaltioissa yhteistyössä huippututkimuksen kanssa maksimoimalla unionin eri kehitysrahoitusjärjestelyjen kuten Euroopan sosiaalirahaston, Next Generation EU - välineen ja elpymis- ja palautumistukivälineen käyttö.

III Kohti vihreää ja kestäväää unionia ja digitaalista siirtymää, mukaan lukien kyberturvallisuus

12. TOTEAA, että avaruudella on merkittävä rooli ilmastonmuutoksen laajuuden osoittamisessa ja että on toteutettava kiireellisesti toimia sen kielteisten vaikutusten hillitsemiseksi; PAINOTTAA jatkuvaa tarvetta seurata tiiviisti ilmaston ja luonnon monimuotoisuuden tilaa ja käyttää kaikkia olemassa olevia avaruusteknologioita ja toimintaketjun loppupään palveluja unionin talouden vihreän siirtymän mahdollistamiseksi; ja PAINOTTAA tarvetta kehittää ja käyttää avaruussovelluksia, -palveluja ja -dataa tiiviissä yhteistyössä loppukäyttäjien, sidosryhmien ja avaruusteollisuuden kanssa kaikissa jäsenvaltioissa;

13. KOROSTAA, että elpymis- ja palautumistukivälinettä yhdessä koheesiorahaston, aluekehitysrahaston ja sosiaalirahaston kanssa voidaan käyttää tukemaan avaruusalan kehitystä jäsenvaltioissa, koska avaruusinfrastruktuurit, -data, -palvelut ja -sovellukset edistävät kaikkien kolmen keskeisen kelpoisuusvaatimuksen eli ilmastotoimien, vähähiilisen talouden ja älykkään liikkuvuuden saavuttamista;
14. PAINOTTAA tarvetta integroida olemassa oleva ja uusi asiantuntemus kehittyvän murroksellisen teknologian eri aloilla kuten tekoälyssä, kvanttiteknologioissa, robotiikassa ja lohkoketjussa avaruusalan koko arvoketjuun, jotta voidaan maksimoida yhteiskunnalle ja yrityksille koituva arvonlisäys;
15. PYYTÄÄ komissiota tarkastelemaan vaihtoehtoja unionin avaruussijoitteen maailmanlaajuisen suojatun viestintäjärjestelmän kehittämiseksi GOVSATCOM-komponenttiin liittyvien olemassa olevien ja tulevien valmiuksien pohjalta ottaen täysimääräisesti huomioon unionin avaruusohjelman talousarvio ja unionin avaruusohjelman nykyisten komponenttien täytäntöönpano;
16. PAINOTTAA, että on tärkeää panna Copernicus-ohjelma menestyksekkäästi täytäntöön ja saavuttaa Galileon täysi toimintavalmius hyvissä ajoin;
17. TOTEAA, että avaruusalan ja uuden avaruustoiminnan kehitys voi edistää merkittävästi unionin kyberturvallisuuteen tarvittavan huippuluokan teknologian kehitystä ja että unionin avaruusohjelman komponenttien ja muiden aloitteiden kuten EuroQCI-infrastruktuurin synerginen käyttö voi tuottaa hyötyä jäsenvaltioiden kriittiselle infrastruktuurille; ja PANEE MERKILLE avaruustilannetietoisuutta koskevan komponentin, myös avaruusesineiden valvonnan ja seurannan, merkityksen olemassa olevan avaruusinfrastruktuurin suojaamisessa;

18. KOROSTAA tarvetta varmistaa ulkoavaruuden kestävä hyödyntäminen ottaen huomioon avaruusvaltioiden ja avaruusalan uusien toimijoiden määrän lisääntyminen sekä COPUOSin ulkoavaruustoiminnan pitkän aikavälin kestävyysvarmistamista koskevien suuntaviivojen täytäntöönpano; PAINOTTAÄ tarvetta jatkaa keskustelua avaruusliikenteen hallinnan kehityksestä ja toteuttaa sitä koskevia toimia poliittisella, oikeudellisella ja teknisellä tasolla; ja PANEE MERKILLE Horisontti Eurooppa -puiteohjelman avaruusliikenteen hallintaa koskevien kohdennettujen tutkimusten ja innovointia koskevien ehdotuspyyntöjen roolin sekä uusien innovaatiomarkkinoiden potentiaalin varmistaa ulkoavaruuden kestävä käyttö;

IV Ensimmäiset toimet

19. PYYTÄÄ komissiota, EUSPAA ja jäsenvaltioita vahvistamaan avaruusalan ja muiden alojen yhteyksiä, jotta voidaan tehostaa avaruusteknologioiden, -palvelujen ja -datan roolia eri politiikkatarpeisiin vastaamisessa ja luoda mahdollisuuksia kehittää yhteisesti avaruusekosysteemejä kaikissa jäsenvaltioissa, jotka ovat kiinnostuneita tällaisesta kehittämisestä;
20. TOISTAA tarpeen tukea uutta avaruustoimintaa ja sen roolia unionin avaruusekosysteemissä noudattaen neuvoston päätelmissä "Uusi avaruustoiminta ihmisiä varten" esitettyä uutta avaruustoimintaa koskevaa lähestymistapaa ja niissä esitettyjä ensimmäisiä toimia;
21. PYYTÄÄ komissiota ja EUSPAA tukemaan pragmaattisia ratkaisuja jäsenvaltioiden avaruusekosysteemien kehityksen edistämiseksi käyttämällä olemassa olevia avaruusalan politiikkoja ja ohjelmia kuten Cassini-aloitetta tai Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaa ja tehostamaan synergioita esimerkiksi Euroopan puolustusrahaston, Digitaalinen Eurooppa -ohjelman ja Euroopan innovaationeuvoston kanssa;

22. PYYTÄÄ komissiota ja EUSPAA tehostamaan yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa erilaisilla toimilla ja unionin avaruushjelman edistämisellä; PANEE MERKILLE, että jäsenvaltioissa on lisättävä tietoisuutta kaikista olemassa olevista unionin rahoitusvälineistä, jotka ovat käytettävissä avaruuteen perustuvien hankkeiden rahoittamiseksi, esimerkiksi Horisontti Eurooppa -puiteohjelmasta, aluekehitys- ja koheesiorahastoista, InvestEU-ohjelmasta, elpymis- ja palautumistukivälineestä, riskirahoituksen saatavuudesta ja Euroopan investointipankin rahoituksen avulla toteutettavista innovaatiokumppanuuksista; ja TOTEAA, että jäsenvaltioille annettava tuki edistää myös avaruusteknologioiden, -datan ja -palvelujen sisällyttämistä kansallisiin teollisuuspolitiikkoihin, kansallisiin operatiivisiin ohjelmiin ja kansallisiin elpymis- ja palautumissuunnitelmiin;
23. PYYTÄÄ komissiota käsittelemään asiaankuuluvia sääntely- ja standardointikysymyksiä unionin avaruuspalvelujen käyttöönoton varmistamiseksi, toteuttamaan asianmukaisia toimia ja mahdollisuuksien mukaan tukemaan jäsenvaltioita niiden pyrkimyksissä luoda suotuisat oikeudelliset puitteet eurooppalaisten avaruuspalvelujen ja -datan käyttöönotolle; ja PYYTÄÄ EUSPAA tukemaan toimivaltansa puitteissa komissiota standardointi- ja sertifiointitoimissa.
-